

Қазақстан Республикасының білім және ғылым министрлігі

Қарағанды мемлекеттік техникалық университеті

**Бекітемін
Бірінші проректор
_____ А.З. Исағұлов
«_____» 2013ж.**

**ПӘН БОЙЫНША СТУДЕНТКЕ АРНАЛҒАН ОҚЫТУ БАҒДАРЛАМАСЫ
SYLLABUS**

Ele 2209 «Электротехника» пәні

SEKK 7 – «Стандарттау, электртехника және қыздыру құрылғылары» модулі

5B071000 – «Материалтану және жаңа материалдар технологиясы» -
мамандандығының студенттері үшін

«Машина жасау» факультеті

«Энергетикалық жүйелер» кафедрасы

2013

Алғы сөз

Студентке арналған пән бойынша оқыту бағдарламасын (syllabus) әзірлегендер:
Иманов Ж.Ж., «Энергетикалық жүйелер» кафедрасының доценті, т.ғ.к.,
Байдильдина Ж.Б. асистент

«Энергетикалық жүйелер» кафедрасының отырысында талқыланды

Хаттама № _____ от «____» _____ 2013 ж

Кафедра менгерушісі _____ «____» _____ 2013 ж.

ФЭАТ әдістемелік бюросымен мақұлданған

Хаттама № _____ от «____» _____ 2013 ж

Төраға _____ «____» _____ 2013 ж..

«_____» кафедрасымен келісілген

Кафедра менгерушісі _____ «____» _____ 2013ж.

Оқытушы туралы мәліметтер және байланыстық ақпараты

Иманов Женіс Жұмырұлы «Энергетикалық жүйелер» кафедрасының доценті, т.ғ.к., Байдильдина Жаналық Боранкуловна ассистент

Энергетикалық жүйелер кафедрасы ҚарМТУ бас ғимаратында орналасқан, Бейбітшілік даңғылы 56, 109 аудитория, байланыс телефоны 565932, қос. 1027

Пәннің еңбек сыйымдылығы

Оқыту формасы	Семестр	Кредиттер саны/ ECTS	Сабактардың түрі				СӨЖ сағаттар саны	Жалпы сағаттар саны	Бақылау түрі		
			Қосылған сағаттар саны			ОСӨЖ сағатта- рының саны	Барлығы сағаттар саны				
			Лекция- лар	Практи- калық сабактар	Зертха- налық сабактар						
Күндізгі	4	2	15	-	15	30	60	30	90	Емтихан	

Пәннің сипаттамасы

“Электротехника” жоғарғы профессионалдық білім беру – бакалавриаттың міндетті пәні болып табылады және 5B071000 – «Материалтану және жаңа материалдар технологиясы» мамандығының базалық пәні ретінде оқу жоспарына қосылады.

Пәннің мақсаты

Пәннің мақсаты студенттердің мамандықтың практикалық әрекеті мен арнайы пәндерді оқу кезінде электротехникиның негізі болып табылады.

Пәннің міндеттері

Пәнді оқыған студент:

білу керек:

- тұрақты, айнымалы және үш фазалы тоқтардың электр тізбектерінің теориялық негіздерін;
- магнит тізбектерінің теориялық негіздерін;
- трансформатор мен электрлік машиналардың әсер ету принциптері мен құрылғыларын;
- метрологияның маңызды түрғыларын және электрлік өлшеулердің негізгі әдістерін, әсер ету принциптерін, құрылғысын, өлшеуіш құралдарының метрологиялық және қолданымдық сипаттамаларын;
- электрондық құрылғылардың жаңа элементті базаларын, шала өткізгіштік аспаптардың және интегралдық сұлбалардың параметрлері мен сипаттамаларын;
- электроника мен микропроцессорлық сандық негіздерін.

істей алуы керек:

- тұрақты, айнымалы және үш фазалы тоқтардың электр тізбектерін есептеу және оларды талдаудағы қатынастары мен негізгі зандарын қолдана алуы;
- электр сұлбаларын оқи білуі және электр жабдықтарының негізгі түндегі қолданылуын түсіне білу;
- негізгі электрлік шамаларға өлшеулер жүргізе алуы;
- өлшеудің қателіктерін бағалай алуын және электр өлшеуіш аспаптарды тексеру жүргізе алуы;
- электронды сұлбалардағы жұмыс үшін анықтамалық әдебиеттерді қолдана отырып, шала өткізгішті аспаптарды және интегралдық сұлбаларды таңдай білуі.

Түсінігі болуы керек:

- өлшеу жүйелері жайлы;
- шала өткізгіштік аспаптардағы электрондық сұлбалардың құрылышының негізгі принциптері жайлы;
- мамандық саласы бойынша электрлік және электрондық жабдықтарды қолдану жайлы.

Айрықша деректемелер

Берілген пәнді оқу үшін келесі пәндерді (бөлімдерді (тақырыптарды) көрсетумен) менгеру қажет:

Пән	Бөлімдердің аттары
1 Математика	Дифференциалды және интеграл есептеу негіздері
2 Физика	Электростатика. Электр магниттік өріс, электр тізбектері.

Тұрақты деректемелер

Оқылатын пәннің білімін қолданатын пәндер:

- машина бөлшектері;
- жаңа материалдар;
- техникалық өлшемдер және аспаптар

Пәннің мазмұны

Бөлімдердің (тақырыптар) атауы	Сабактардың, сағаттардың түрлері бойынша еңбек сыйымдылығы				
	Дәріс тер	Тәжірибел ік	Зертхан алық	ОСӨЖ	СӨЖ
1	2	3	4	5	6
1. Кіріспе. Электрлік тізбектерінің негізгі түсініктері.	2		2	4	4
2. Тұрақты тоқ электр тізбектері	3		3	4	4
3. Бір фазалы синусоидалы тоқ электр тізбектері	2		2	4	4
4. Синусоидалы тоқ электр тізбектерінің элементтері	2		2	4	4

5.Резонанстық құбылыстар	2		2	4	4
6.Ушфазалы тоқ электр тізбектері	2		2	4	4
7. Трансформаторлар	2		2	4	4
8. Төртполюстіктер	2			2	2
Корытынды:	15		15	30	30

Зертханалық жұмыстардың тізімі

1. Electronics Workbench (EWB) бағдарламалық қамсыздандуды «Электротехника» курсы бойынша зертханалық практикумды орындау үшін әдістемелік нұсқаулар
2. Электр тізбектерін есептеу үшін Кирхгоф зағдарын тікелей қолдану
3. Тұрақты кернеудегі сзықты пассивті элементтерінен тізбектің электр құйін зерттеу
4. Беттестіру принципін тәжірибемен тексеру
5. Айнымалы ток тізбегінің элементтері
6. R, L, C элементтері паралель қосылған электр тізбегі
7. R, L, C элементтері паралель қосылған электр тізбегі

СӨЖ үшін бақылау жұмыстарының тақырыбы

1. Контур, түйін, тарау дегеніміз не?
2. Алмастыру схемасы дегеніміз не?
3. Нақты элементтің шартты элементтен айырмашылығы неде?
4. Тізбекке амперметр мен вольтметр қалай жалағанады?
5. Ваттметр не үшін қажет?
6. Контурлық тоқтар мен түйіндік потенциалдар әдісінің қандай айырмашылықтары бар?
7. Төртполюстіктер.
8. Ушфазалы тізбек
9. Төртфазалы тізбек
10. Кезекпе-кезек әдісі қандай тізбектер үшін қолданылады?
11. Құрылғының есептеу қателігі дегеніміз не?
12. Потенциалдық диаграмма
13. Векторлық диаграмма
14. Активті, реактивті, толық қуаттар.
15. Комплектік сандармен амалдар қолдану.
16. Қуаттар балансы.
17. Активті екіполюсті есептеу әдісі.

Студенттердің білімін бағалау белгілері

Пән бойынша емтихан бағасы аралық бақылау (60% дейін) және қорытынды аттестациялау (емтиханға) (40% дейін) бойынша үлгерімнің ең жоғары көрсеткіштерінің сомасы ретінде анықталады және кестеге сәйкес 100% дейін мәнді құрайды.

Пән бойынша берілген тапсырмаларды орындау мен тапсыру кестесі

Бақылау түрі	Тапсырма мақсаты мен мазмұны	Ұсынылатын әдебиет	Орындау үзақтығы	Бақылау түрі	Тапсыр у мерзімі	Балл ы
1	2	3	4	5	6	7
№1 Зертхана лық жұмыс	ӨКЕ EWB танысу	[1-6, 11-14]	2 сағат	Ағымдағы	2 апта	5
№2 Зертхана лық жұмыс	Электр тізбектерін есептеу үшін Кирхгоф заңдарын тікелей қолданып танысу	Негізгі және қосымша әдебиеттер тізімі	3 сағат	Межелік	5 апта	5
№3 Зертхана лық жұмыс	Тұрақты кернеу тізбегіндегі элементтермен танысу	Негізгі және қосымша әдебиеттер тізімі	2 сағат	Межелік	7 апта	5
Тест (жазбаша түрде)	1-3 тақырып бойынша тест сұрақтарына жауап бер	[1-6, 11-14]	1 сағат	Ағымдағы	7 апта	10
№4 Зертхана лық жұмысты	Беттестіру әдісімен танысу	Негізгі және қосымша әдебиеттер тізімі	2 сағ	Межелік	8 апта	5
№5 Зертхана лық жұмыс	Айнымалы тоқ элементтерімен танысу	Негізгі және қосымша әдебиеттер тізімі	2 сағ	Межелік	10 апта	5
№6 Зертхана лық жұмыс	R,L,C тізбектей қосылуымен танысу	Негізгі және қосымша әдебиеттер тізімі	2 сағ	Межелік	12 апта	5
№7 Зертхана лық жұмыс	R,L,C паралель қосылуымен танысу	Негізгі және қосымша әдебиеттер тізімі	3 қатынас сағаттары	Межелік	14 апта	10

Тест (жазбаша түрде)	5-7 тақырыптар бойынша тест сұрақтарына жауап беру	[1-3,4]	1 сағат	Ағымдағ ы	14 апта	10
Емтихан	Пән материалдарының менгерілуін тексеру	Негізгі және қосымша әдебиеттер тізімі	2 байланыс сағаты	Корыты нды	Сессия кезіде	40
Барлығы						100

Саясат және рәсімдер

«Электротехника» пәнін оқу кезінде келесі ережелерді сақтауыңызды өтінеміз.

1. Сабакқа кешікпеу.

2. Белгілі себептерсіз сабакты босатпау (ауырған жағдайда анықтама болуы қажет, ал басқа жағдайларда – түсініктеме хат).

3. Ұқыпты және ұғымды болу, дәріскердің барлық нұсқауларын орындау қажет, сондай-ақ зертханалық жұмыс өткізу уақытында зертханалық қондырығының жаңында болу керек.

4. Қауыпсіздік техника ережелерін сақтау.

5. Оқу үрдісіне белсенді қатысу.

Негізгі әдебиеттер тізімі

1. Электротехника. Под.ред. профессора: В.Г.Герасимова 3-е издание Москва.: Высшая школа, 1985, - 480с.

2. Касаткин А.С., Немцов М.В. Электротехника, - М.:ACADEMIA, 2005.

3. Сборник задач по электротехнике и основам электроники. Под ред. В.С.Пантюшина-М.:ВШ,1979.

4. Кожаспаев Н., Кешеуов С., Мұхитов И. Электротехника. – Алматы, Республикалық баспа кабинеті, 1996.

5. Нәдіров Е.Ғ. Электротехника және электроника негіздері: Оқу қуралы /Нәдіров Е.Ғ., С.Б. Балабатыров, К.О.Ғали, ж.б. –Алматы: «Бастау» баспасы. - 2012. -588 б.

6. Мұхитов И. Электротехника: Оқулық. 2-басылым, өнд. – Астана: Фолиант, 2012.-4246.

7. Ахметов А.Қ., Ахметова Г.А., Қабақова Т.А. Электротехника. Оқулық. – Астана «Ақмола полиграфия» Жабық акционерлік қоғамы. – 2010ж., - 7526.илл

8. Мурzin Ю.М., Волков Ю.И. Электротехника: Учебные пособие – С.-Пб.: Питер, 2007, - 443с.

Қосымша әдебиеттер тізімі

- 9.Борисов Ю. М., Липатов Д.Н. Общая электротехника. – М.: Высшая школа, 1974.
10. Евдокимов Ф.Е. Общая электротехника. -М.: Высшая школа, 2004.
11. Иманов Ж.Ж. и др. Лабораторный практикум по электротехнике. Электрические цепи. –Караганда, ҚарМТУ. – 2002.
- 12.Келмағамбетова П.М., Айткеева А.А. Электр тізбектері. Электртехника пәні бойынша зертханалық жұмыстарды орындауға арналған әдістемелік нұсқаулар. – Қар МТУ, 2005ж.- 49бет.
13. Жәутіков Б.А., Айткеева А.А., Таткеева Г.Г., Искаков А.О., Нешина Е.Г. «Электр техникасы» пәні бойынша тәжірибелік сабактар және студенттердің оқытушымен дербес жұмысына арналған әдістемелік нұсқаулар. – Қарағанды: Қар МТУ, 2008.-55бет.
14. ҚарМТУ ЦДО сертификаттары, мультимедиялық және электрондық әдістемеліктер мен оқулықтар.

СТУДЕНТКЕ АРНАЛҒАН ПӘН БОЙЫНША ОҚЫТУ БАҒДАРЛАМАСЫ (SYLLABUS)

Ele 2209«Электротехника» пәні

SEKK 7 – «Стандарттау, электротехника және қыздыру құрылғылары» модулі

5B071000 – «Материалтану және жаңа материалдар технологиясы»» -
мамандандығының студенттері үшін

31.03.2004 ж. № 50 мемл. бас. лиц..

Баспаға _____ 20__ж. қол қойылды. Пішіні 90x60/16. Таралымы _____ дана

Көлемі ____ оқу бас. п. № _____ тапсырыс Бағасы келісілген

100027. ҚарМТУ баспасы, Қарағанды, Бейбітшілік бульвары, 56